

EIROPAS KOMISIJA

FAKTU LAPA

2017. gada 13. decembrī

Jautājumi un atbildes – ES-27 valstu un Apvienotās Karalistes pilsoņu tiesības pēc Brexit, kā ieskicēts Eiropas Savienības un Apvienotās Karalistes valdības sarunu vedēju kopīgajā ziņojumā

Šajā dokumentā sniegta informācija par kopīgo izpratni, kas panākta attiecībā uz ES-27 valstu un Apvienotās Karalistes pilsoņu tiesībām pēc Brexit, kā izklāstīts Eiropas Savienības un Apvienotās Karalistes valdības sarunu vedēju kopīgajā ziņojumā par progresu, kas panākts 1. posmā sarunās saskaņā ar LES 50. pantu. Ja Eiropadome (50. pants) 15. decembrī uzskatīs, ka sarunās ir panākts pietiekams progress, Izstāšanās līgums (kas būs pamatā pilsoņu tiesībām), pamatojoties uz Līguma par Eiropas Savienību 50. pantu, būtu jāizstrādā, balstoties uz kopīgo ziņojumu un sarunu rezultātiem citos atdalīšanās jautājumos. Šajā dokumentā interpretēts kopīgais ziņojums tikai informatīviem nolūkiem, un tas nebūtu jāsaprot kā Izstāšanās līguma galīgais teksts^[1].

Aptverto personu loks

Uz kurām personām attieksies Izstāšanās līgums?

ES pilsoņiem likumīgi jāuzturas uzņēmējā valstī Apvienotās Karalistes izstāšanās datumā saskaņā ar ES tiesību aktiem par ES pilsoņu brīvu pārvietošanos.

Uzturēšanās nosacījumi ir tādi paši kā pašreiz spēkā esošajos ES tiesību aktos paredzētie. Lēmumi par statusa iegūšanu saskaņā ar Izstāšanās līgumu tiks pieņemti, ņemot vērā līgumā noteiktus objektīvus kritērijus (*t. i., nevarēs rīkoties pēc saviem ieskatiem*) un pamatojoties uz tieši tādiem pašiem nosacījumiem, kādi izklāstīti Brīvas pārvietošanās direktīvā (*6. un 7. pantā piešķirtas uzturēšanās tiesības uz laiku līdz pat pieciem gadiem tām personām, kuras strādā vai kurām ir pietiekami finanšu līdzekļi un veselības apdrošināšana, 16. līdz 18. pantā piešķirtas pastāvīgās uzturēšanās tiesības tām personām, kuras likumīgi ir uzturējušās piecus gadus*).

Izstāšanās līgumā netiek prasīta fiziska klātbūtne uzņēmējā valstī Apvienotās Karalistes izstāšanās datumā – tiek akceptēta pagaidu prombūtne, kas neietekmē uzturēšanās tiesības.

Es ierados Apvienotajā Karalistē pirms diviem gadiem un strādāju vietējā slimnīcā. Vai es varēšu palikt pēc tam, kad Apvienotā Karaliste izstāsies no ES?

Atbilde ir "jā". Līgums paredz, ka jūs varēsiet palikt Apvienotajā Karalistē, ja jūs turpināt strādāt (vai, ja piespiedu kārtā pārtraucat strādāt saskaņā ar Brīvas pārvietošanās direktīvas 7. panta 3. punktu). Jūsu uzturēšanās tiesības Apvienotajā Karalistē **Brexit** neietekmēs: jūs

saglabāsi savas uzturēšanās tiesības saskaņā ar ES tiesību aktu par brīvu pārvietošanos nosacījumiem tā, it kā tie joprojām tiktu piemēroti, kaut gan jums vajadzēs Apvienotās Karalistes iestādēm iesniegt pieteikumu statusa saņemšanai. Tiklīdz būsiet Apvienotajā Karalistē likumīgi nodzīvojis piecus gadus, jūs varēsiet pieteikties uzturēšanās statusa Apvienotajā Karalistē maiņai uz pastāvīgas uzturēšanās statusu, kas piedāvā vairāk tiesību un labāku aizsardzību.

Es esmu brits, kas dzīvo un strādā Luksemburgā. Vai man jāturpina strādāt, lai tur saglabātu savas tiesības?

Ar kopīgo ziņojumu ir aizsargāti tie ES pilsoņi, kuri uzturas dalībvalstī, kas nav viņu valstspiederības valsts, saskaņā ar nosacījumiem, ko ES tiesību akti par brīvu pārvietošanos saista ar uzturēšanās tiesībām. Būtībā ES pilsoņi atbilst šiem nosacījumiem, ja:

- viņi ir darba ņēmēji vai pašnodarbinātas personas;
- viņiem ir pietiekami līdzekļi un veselības apdrošināšana;
- viņi ir kāda cita ES pilsoņa, kurš atbilst šiem nosacījumiem, ģimenes locekļi vai
- viņi jau ir ieguvuši pastāvīgas uzturēšanās tiesības (**kam vairs netiek piemēroti nekādi nosacījumi**).

Šīs kategorijas ir iespējams savstarpēji mainīt. Jūs saglabāsi savas tiesības tik ilgi, kamēr atbilstat vismaz vienas kategorijas nosacījumiem.

Esmu dzīvojis Apvienotajā Karalistē kopš 2005. gada un tur ieguvis pastāvīgās uzturēšanās atļauju. Vai attiecībā uz mani kaut kas mainīsies pēc *Brexit*?

Jums būs jāpiesakās jaunam pastāvīgas uzturēšanās statusam saskaņā ar Apvienotās Karalistes tiesību aktiem (saukts "īpašais statuss"), bet, tā kā jūs jau esat ieguvis pastāvīgās uzturēšanās atļauju Apvienotajā Karalistē saskaņā ar spēkā esošajiem ES tiesību aktiem par brīvu pārvietošanos, administratīvā procedūra būs ļoti nebirokrātiska un jums būs jāuzrāda tikai personu apliecinošs dokuments, jādeklarē jebkāda kriminālsodāmība un jāapliecina, ka jūs turpināt uzturēties Apvienotajā Karalistē. Jūsu jaunais Apvienotās Karalistes uzturēšanās dokuments tiks izsniegts bez maksas.

Es esmu Apvienotās Karalistes pilsonis. Pirms diviem gadiem es ieradās Vācijā, lai strādātu celtniecībā. Diemžēl nesen darbā piedzīvoju nelaimes gadījumu un esmu ieguvis pastāvīgu invaliditāti. Es ceru, ka man nevajadzēs pēc *Brexit* braukt projām.

Nē, jums nevajadzēs to darīt. Tās personas, kurām nācies pārtraukt darbu pastāvīgas invaliditātes dēļ, ko izraisījis nelaimes gadījums darbā, iegūst pastāvīgas uzturēšanās tiesības saskaņā ar ES tiesību aktiem par brīvu pārvietošanos. Šīs tiesības pēc **Brexit** tiks saglabātas.

Vai tie ES pilsoņi, kuri ierodas Apvienotajā Karalistē darba meklējumos vairākus mēnešus pirms *Brexit*, būs jebkādā veidā aizsargāti?

Atbilde ir "jā". ES pilsoņi, kuri meklē darbu Apvienotajā Karalistē **Brexit** dienā, drīkstēs palikt – tāpat kā patlaban – sešus mēnešus pēc savas ierašanās (**varbūt nedaudz ilgāk, ja viņiem ir reālas izredzes drīzumā tikt pieņemtiem darbā**). Tiklīdz būs beidzies atļautais darba meklēšanas periods, viņiem būs valsts jāpamet, ja vien viņi nav patiesi atraduši darbu vai ja viņiem nav pietiekamu finanšu līdzekļu sevis uzturēšanai.

Es dzīvoju Londonā, bet katru dienu dodos uz darbu Parīzē. Vai es varēšu turpināt strādāt Francijā pēc *Brexit*?

Atbilde ir "jā". Vienošanās aizsargā arī pārrobežu darba ņēmējus. Jūs varēsiet turpināt strādāt Parīzē, vienlaikus dzīvojot Londonā.

Es ierados Apvienotajā Karalistē pirms diviem gadiem, bet neatradu darbu. Patlaban esmu bez naudas. Vai es varēšu palikt pēc *Brexit*?

Ar kopīgo ziņojumu ir aizsargāti tie ES pilsoņi, kuri uzturas dalībvalstī, kas nav viņu valstspiederības valsts, saskaņā ar nosacījumiem, ko ES tiesību akti par brīvu pārvietošanos saista ar uzturēšanās tiesībām. Būtībā ES pilsoņi atbilst šiem nosacījumiem, ja:

- viņi ir darba ņēmēji vai pašnodarbinātas personas;
- viņiem ir pietiekami līdzekļi un veselības apdrošināšana;
- viņi ir kāda cita ES pilsoņa, kurš atbilst šiem nosacījumiem, ģimenes locekļi vai
- viņi jau ir ieguvuši pastāvīgas uzturēšanās tiesības (***kam vairs netiek piemēroti nekādi nosacījumi***).

Tiem ES pilsoņiem, kuri neatbilst šiem nosacījumiem ***Brexit*** brīdī, vairs nebūs juridisku tiesību uzturēties Apvienotajā Karalistē, un viņu situācija būs atkarīga no tā, vai Apvienotās Karalistes iestādes nolems izturēties pret viņiem labvēlīgāk, nekā to paredz vienošanās. Piemēram, Apvienotās Karalistes iestādes ir norādījušas, ka tās nepieprasīs cilvēkiem, kuriem ir pietiekami līdzekļi, tostarp studentiem, pierādījumus par visaptverošu veselības apdrošināšanu.

Es ierados Apvienotajā Karalistē pirms daudziem gadiem, lai pievienotos savai britu sievai. Viņa ir invalīde un es viņu aprūpēju un palīdzu viņai. Es domāju, ka mana uzturēšanās Apvienotajā Karalistē ir likumīga, taču esmu nobažījies, vai varēšu saņemt jebkādu aizsardzību pēc *Brexit* saskaņā ar Izstāšanās līgumu.

Tikai tiem ES pilsoņiem, kuri Apvienotajā Karalistē ***Brexit*** brīdī dzīvoja saskaņā ar nosacījumiem, kurus ES tiesību akti par brīvu pārvietošanos saista ar uzturēšanās tiesībām, ir garantēta aizsardzība saskaņā ar Izstāšanās līgumu.

ES pilsoņi, kuri uzturas Apvienotajā Karalistē saskaņā ar valsts tiesību aktiem (***Lielbritānijas valstspiederīgo ģimenes locekļi...***), bet neatbilst ES tiesību aktu par brīvu pārvietošanos nosacījumiem, varēs palikt saskaņā ar minētajiem valsts tiesību aktiem, kurus ***Brexit*** neietekmē.

Apvienotās Karalistes piekrišana atcelt prasību par visaptverošu veselības apdrošināšanu ir vienpusēja un nesaistoša. Kāda tai ir nozīme?

Mēs tiecamies aizsargāt tiesības, kādas tās patlaban ir saskaņā ar ES tiesībām, – ne vairāk un ne mazāk.

Visaptveroša veselības apdrošināšana nepārprotami ir prasība attiecībā uz finansiāli neatkarīgu personu likumīgu uzturēšanos, kā paredzēts Brīvas pārvietošanās direktīvas 7. panta 1. punkta b) apakšpunktā. Apvienotā Karaliste ir norādījusi, ka tā attiecībā uz pieteikumu statusa saņemšanai nepiemēros ne visaptverošas veselības apdrošināšanas nosacījumu, ne "***patiesa darba pārbaudi***"^[2].

ES-27 dalībvalstis saskaņā ar spēkā esošajiem ES tiesību aktiem var brīvi darīt to pašu (Direktīvas 2004/38/EK 37. pants).

Es esmu brits un mans tētis strādā Portugālē. Es dzīvoju kopā ar viņu un apmeklēju vietējo skolu. Vai es drīkstēšu palikt Portugālē?

Jā, jūs varēsiet palikt. Vienošanās nodrošina, ka visi ģimenes locekļi neatkarīgi no tā, vai viņi ir ES pilsoņi, kuri likumīgi dzīvoja kopā ar ES pilsoni Apvienotajā Karalistē vai ES-27 valstīs Apvienotās Karalistes izstāšanās datumā, var palikt saskaņā ar tādiem pašiem nosacījumiem, kādi pastāvēja pirms **Brexit**.

Es esmu laulātā no Korejas. Es ierados Apvienotajā Karalistē pirms četriem gadiem, lai dzīvotu ar savu vīru – ES pilsoni, taču laulībā nesen ir radušās problēmas. Es gribu iesniegt prasību par laulības šķiršanu, bet man ir bail par to, ko tas nozīmēs manām uzturēšanās tiesībām pēc *Brexit*.

Kopīgajā ziņojumā tiek pārņemti ES tiesību akti par brīvu pārvietošanos, kas noteiktos apstākļos jau aizsargā trešo valstu laulātos, kuri šķir laulību ar ES pilsoni. Jūs atbilstat šiem nosacījumiem. Tiklīdz jūsu laulības šķiršana kļūs galīga, jums tomēr būs jāpierāda Apvienotās Karalistes iestādēm, ka atbilstat nosacījumiem, ko ES tiesību akti par brīvu pārvietošanos saista ar uzturēšanās tiesībām, it kā jūs pati būtu ES pilsone. Tiklīdz būsiet bez pārtraukuma likumīgi uzturējusies piecus gadus, jūs varēsiet pieteikties pastāvīgas uzturēšanās statusa Apvienotajā Karalistē saņemšanai.

Pirms vairākiem gadiem es ierados Apvienotajā Karalistē strādāt, toreiz vēl Čehijas pilsoņa statusā. Nesen esmu naturalizējies. Kāds mūs mans kā Čehijas un Lielbritānijas dubultpilsoņa statuss?

Jūsu Lielbritānijas valstspiederība dod jums beznosacījumu uzturēšanās tiesības Apvienotajā Karalistē. Kopš jūsu naturalizācijas jūsu uzturēšanās Apvienotajā Karalistē vairs neietilpst Brīvas pārvietošanās direktīvas darbības jomā. Jūsu Čehijas valstspiederība, no otras puses, nodrošina, ka uz jums turpina attiekties Izstāšanās līgums. Tāpēc jūs varēsiet pajauties uz **vienošanās, piemēram, attiecībā uz ģimenes atkalapvienošanās tiesībām**.

Es esmu brits un ar savu ģimeni dzīvoju Itālijā. Es saprotu, ka manas tiesības uzturēties Itālijā būs aizsargātas, bet kā būs ar manām tiesībām atgriezties Apvienotajā Karalistē kopā ar ģimeni?

Vienošanās aizsargā to personu tiesības, kuras ir izmantojušas savu pārvietošanās brīvību un dzīvo valstī, kas nav viņu valstspiederības valsts. Tā neaizsargā tās personas, kuras dzīvo savas valstspiederības valstī neatkarīgi no tā, vai viņas ir atriezušās mājās pirms vai pēc **Brexit**. Uz šo personu tiesībām attieksies attiecīgie valsts noteikumi.

Ģimenes locekļi

Es dzīvoju un strādāju Apvienotajā Karalistē kopā ar savu partneri. Mēs drīzumā plānojam bērniņu. Vai mums būtu jāpasteidzina savi plāni un pie bērniņa jātiek pirms *Brexit*?

Jums nav jāsteidzas. Vienošanās nodrošina, ka bērni, kas dzimuši ES pilsoņu ģimenēs, kuras dzīvo Apvienotajā Karalistē pirms vai pēc **Brexit**, varēs palikt. Dažās situācijās Apvienotās Karalistes tiesību akti piešķir Lielbritānijas pilsonību šādiem bērniem papildus valstspiederībai, kas bērnam var būt no viņa vecākiem.

Es dzīvoju Apvienotajā Karalistē kopā ar savu laulāto, kam ir ES pilsonība. Man tika izdota ES uzturēšanās atļauja. Vai es varu palikt pēc *Brexit*?

Jā, jūs varat palikt. Vienošanās aizsargā visus tos ģimenes locekļus, kuri pirms **Brexit** ir Apvienotajā Karalistē likumīgi uzturējušies kopā ar ES pilsoni. Viņi drīkstēs palikt, taču būs jāpieprasa jauns statuss Apvienotajā Karalistē (īpašais statuss) un jauns Apvienotās Karalistes uzturēšanās dokuments.

Es dzīvoju Apvienotajā Karalistē kopā ar adoptēto bērnu. Vai mēs varēsim palikt kopā?

Jā, jūs varēsiet palikt kopā. Kopīgais ziņojums aizsargā visus tos ģimenes locekļus, kuri pirms **Brexit** ir Apvienotajā Karalistē likumīgi uzturējušies kopā ar ES pilsoni. Attieksme pret adoptētiem bērniem ir tāda pati kā pret bioloģiskajiem bērniem.

Pirms vairākiem gadiem es vērsos Apvienotās Karalistes iestādēs, lai varētu pievienoties savai ES māsiņai Edinburgā, jo es biju materiāli atkarīgs no viņas. Apvienotās Karalistes iestādes tam piekrita un izsniedza man ES uzturēšanās atļauju. Kas ar mani notiks?

Jūs varat palikt. Kopīgais ziņojums aizsargā visus tos ģimenes locekļus, kuri pirms **Brexit** ir Apvienotajā Karalistē likumīgi uzturējušies kopā ar ES pilsoni. Viņi drīkstēs palikt, taču būs jāpieprasa jauns statuss Apvienotajā Karalistē (īpašais statuss) un jauns Apvienotās Karalistes uzturēšanās dokuments.

Es esmu reģistrētās partnerattiecībās ar ES pilsoni, kurš/kura dzīvo Apvienotajā Karalistē. Esmu iecerējis viņam/viņai tur pievienoties, taču pašreizējo darba pienākumu savā valstī dēļ to varu darīt tikai pēc četriem gadiem. Vai es varēšu viņam/viņai pievienoties pat pēc *Brexit*?

Atbilde ir "jā". Vienošanās aizsargā partnerus, kuri bija šādās partnerattiecībās ar ES pilsoni **Brexit** dienā, bet nedzīvoja kopā ar šo partneri Apvienotajā Karalistē, – tieši tāpat kā laulātos. Jūs varēsiet pievienoties savam ES partnerim Apvienotajā Karalistē ar nosacījumu, ka jūs joprojām esat reģistrētās partnerattiecībās ar viņu brīdī, kad vēlēšities pārcelties uz Apvienoto Karalisti.

Es esmu ES pilsoņa, kurš dzīvo Apvienotajā Karalistē, brāļadēls. Esmu iecerējis viņam tur pievienoties, taču pašreizējo studiju pienākumu savā valstī dēļ to varu darīt tikai pēc četriem gadiem. Vai es varēšu viņam pievienoties pat pēc *Brexit*?

Nē. Vienošanās neaizsargā ES pilsoņu paplašinātās ģimenes locekļus (**izņemot tos, kas atrodas ilgstošās partnerattiecībās**), kuri ir radniecīgās attiecībās ar ES pilsoni Apvienotās Karalistes izstāšanās dienā, bet šajā datumā nedzīvo kopā ar savu radnieku. Ja izlemsiet pievienoties savam radniekam pēc **Brexit**, uz jums attieksies Apvienotās Karalistes imigrācijas tiesību akti.

Es dzīvoju un studēju Kārdifā. Mana sieva dzīvo ārzemēs kopā ar mūsu mazuli. Viņi vēlētos man pievienoties, tiklīdz būšu beidzis studijas un atradis darbu. Vai viņi varēs to darīt pēc *Brexit*, vai arī viņiem jāsteidzas to darīt ātrāk?

Viņi varēs jums pievienoties pēc ***Brexit***. Vienošanās aizsargā ne tikai tos tuvos ģimenes locekļus, kuri pirms ***Brexit*** ir likumīgi uzturējušies Apvienotajā Karalistē kopā ar ES pilsoni, bet arī tos tuvos ģimenes locekļus, kuri bija radniecīgās attiecībās ar ES pilsoni ***Brexit*** dienā, bet nedzīvoja Apvienotajā Karalistē. Viņi varēs jums pievienoties pēc ***Brexit*** ar nosacījumu, ka jūs joprojām esat precēti brīdī, kad jūsu sieva vēlēties pārcelties uz Apvienoto Karalisti.

Es dzīvoju un strādāju Apvienotajā Karalistē. Es neesmu precējusies, bet, cerams, kādu dienu es apprecēšos. Reāli raugoties, tas notiks pēc *Brexit*. Vai mans topošais laulātais drīkstēs man pievienoties Apvienotajā Karalistē? Un kā būs gadījumā, ja mums būs bērniņš?

Nē. Vienošanās neaizsargā tos, kuri apprecas ar ES pilsoni pēc ***Brexit***. Šādam topošajam laulātajam būs jāievēro Apvienotās Karalistes imigrācijas noteikumi^[3]. Visi nākotnē dzimušie bērni drīkstēs pievienoties ES pilsonim, kurš dzīvoja Apvienotajā Karalistē pirms ***Brexit***, ja šim vecākam ir juridiska aizgādība pār bērnu.

Uzturēšanās tiesības

Es studēju universitātē Apvienotajā Karalistē. Ja viss noritēs labi, studijas pabeigšu 2020. gadā. Vai es varēšu palikt Apvienotajā Karalistē un tur meklēt darbu?

Atbilde ir "jā". Jūs varēsiet palikt Apvienotajā Karalistē pēc ***Brexit*** tāpat kā pašreiz – kā students – vai, piemēram, kā darba meklētājs vai darba ņēmējs. Pēc piecus gadus ilgas uzturēšanās jūs varēsiet pieteikties jauna pastāvīgas uzturēšanās statusa (***saukts "īpašais statuss"***) ***saņemšanai saskaņā ar Apvienotās Karalistes tiesību aktiem***. ES pilsoņi, kas dzīvo Apvienotajā Karalistē pirms ***Brexit***, arī turpmāk varēs mainīt dažādas darbības kategorijas. Citiem vārdiem runājot, studenti varēs sākt strādāt (***un kļūt par darba ņēmējiem***), darba ņēmēji varēs doties pensijā (***un kļūt par finansiāli neatkarīgām personām***), finansiāli neatkarīgas personas varēs sākt studēt utt.

Es esmu brits un kopš 1995. gada strādāju Nīderlandē. Es plānoju doties pensijā 2023. gadā. Meklēju padomu par to, vai es varēšu tur palikt pēc pensionēšanās.

Atbilde ir "jā". Kā personai, kas ir strādājusi vismaz piecus gadus, jūs jau esat ieguvis pastāvīgas uzturēšanās tiesības Nīderlandē, kam vairs nepiemēro nekādus nosacījumus (***piemēram, ka jums jāturpina strādāt***).

Es dzīvoju Apvienotajā Karalistē kopā ar mammu, kura strādā par inženieri. Es eju skolā, bet ceru atvērt savu veikalu un pārdot ziedus. Vai es varēšu palikt un sākt strādāt, kad būšu pabeidzis skolu?

Atbilde ir "jā". Jūs varēsiet ne tikai palikt Apvienotajā Karalistē, bet jūs arī saglabāsi visas iespējas, ko ES pilsoņiem patlaban piešķir ES tiesību akti par brīvu pārvietošanos. Jūs varēsiet strādāt, studēt, veikt uzņēmējdarbību vai palikt mājās un aprūpēt savus ģimenes locekļus.

Es ierados Apvienotajā Karalistē pirms diviem gadiem, lai studētu. Pagājušajā gadā es piecus mēnešus studēju Itālijā Erasmus+ programmas ietvaros un tad atgriezos savā Apvienotās Karalistes universitātē. Vai varu cerēt, ka šī pārcelšanās negatīvi neietekmēs manu uzturēšanos Apvienotajā Karalistē?

Tā neietekmēs jūsu tiesības Apvienotajā Karalistē. Tiklīdz būsiet Apvienotajā Karalistē nepārtraukti nodzīvojis piecus gadus (**ieskaitot uzturēšanās periodus pirms un pēc Brexit**), jūs varēsiet pieteikties jauna pastāvīgas uzturēšanās statusa (īpašā statusa) saņemšanai Apvienotajā Karalistē. Pašreizējie ES tiesību akti par brīvu pārvietošanos paredz, ka prombūtnes periodi, kas ir īsāki par sešiem mēnešiem gadā, neietekmē uzturēšanās nepārtrauktību. Šie aizsardzības pasākumi ir iekļauti arī kopīgajā ziņojumā.

Es ierados Apvienotajā Karalistē pirms trīs gadiem un kopš tā laika esmu pašnodarbināta persona. Vai es varēšu tur saņemt pastāvīgas uzturēšanās atļauju un, ja tā, saskaņā ar kādiem nosacījumiem?

Tiklīdz būsiet Apvienotajā Karalistē likumīgi nodzīvojis piecus gadus (**ieskaitot uzturēšanās periodus pirms un pēc Brexit**), jūs varēsiet pieteikties jauna pastāvīgas uzturēšanās statusa saņemšanai Apvienotajā Karalistē.

Vienošanās aizsargā tos ES pilsoņus, kuri uzturas dalībvalstī, kas nav viņu valstspiederības valsts, saskaņā ar nosacījumiem, ko ES tiesību akti par brīvu pārvietošanos saista ar uzturēšanās tiesībām. Būtībā ES pilsoņu uzturēšanās ir likumīga, ja:

- viņi ir darba ņēmēji vai pašnodarbinātas personas;
- viņiem ir pietiekami līdzekļi un veselības apdrošināšana vai
- viņi ir ES pilsoņa, kurš atbilst šiem nosacījumiem, ģimenes locekļi.

Tiklīdz būsiet nepārtraukti un likumīgi uzturējies piecus gadus, jūs varēsiet pieteikties jauna pastāvīgas uzturēšanās statusa (īpašā statusa) saņemšanai Apvienotajā Karalistē un jums tiks izsniegts jauns Apvienotās Karalistes uzturēšanās dokuments. Apvienotās Karalistes iestādes ir norādījušas, ka tās nepieprasīs cilvēkiem, kuriem ir pietiekami līdzekļi, tostarp studentiem, pierādījumus par visaptverošu veselības apdrošināšanu.

Es esmu brits un esmu kopā ar saviem vecākiem nodzīvojis Austrijā deviņus gadus. Viņi abi strādā. Vai man ir kādas uzturēšanās tiesības Austrijā pēc Brexit?

Atbilde ir "jā". Kā personai, kas ir dzīvojusi ES dalībvalstī vismaz piecus gadus, jūs jau esat ieguvis pastāvīgas uzturēšanās tiesības, kam vairs nepiemēro nekādus nosacījumus (**piemēram, ka jums arī turpmāk jābūt ģimenes loceklim**). Šīs tiesības saskaņā ar kopīgo ziņojumu tiks saglabātas.

Mana pastāvīgā dzīvesvieta ir Apvienotajā Karalistē, kur es esmu dzimis un audzis. Jau labu laiku studēju universitātē un jau esmu saņēmis lielisku darba piedāvājumu Slovēnijā. Viņi man piedāvā trīs gadu līgumu, bet man ir bail, ka tad, ja pametišu Apvienoto Karalisti, es nevarēšu atgriezties. Lūdzu, kļiedijiet manas šaubas!

Ņemot vērā **Brexit** izņēmuma apstākļus, vienošanās neļauj jaunajam pastāvīgas uzturēšanās statusam Apvienotajā Karalistē (**īpašajam statusam**) zaudēt spēku prombūtnes gadījumos, kas īsāki par pieciem gadiem pēc kārtas. Tiklīdz būsiet pieprasījis un ieguvis šo statusu no Apvienotās Karalistes iestādēm, jūs varēsiet pamest Apvienoto Karalisti uz laiku, kas nepārsniedz piecus gadus, un tad atgriezties, turklāt šis statuss nebūs zaudējis spēku.

Esmu Apvienotajā Karalistē nodzīvojis un strādājis 15 gadus. Es ceru, ka pēc Brexit varēšu palikt Apvienotajā Karalistē. Vai jūs, lūdzu, varētu apstiprināt, ka es varēšu saglabāt savas tiesības uz nenoteiktu laiku?

Vienošanās skaidri nosaka, ka tiesībām nav "derīguma termiņa", kurā tās beidzas. Visas tās personas, kuras ir aizsargātas saskaņā ar Izstāšanās līgumu, saglabās savas tiesības uz mūžu.

Tomēr līgums paredz, ka dažas tiesības noteiktos apstākļos var zaudēt spēku. Piemēram, jaunais pastāvīgas uzturēšanās statuss Apvienotajā Karalistē (**īpašais statuss**) zaudē spēku, ja persona ir prombūtnē no uzņēmējas valsts nepārtrauktu laikposmu, kas pārsniedz piecus gadus.

Nav taisnīgi, ka Apvienotās Karalistes valstspiederīgie būs piesaistīti pie tās ES valsts, kurā viņi dzīvoja Apvienotās Karalistes izstāšanās datumā, jo kopīgais ziņojums neietver tiesības uz mobilitāti ES iekšienē pēc Brexit.

Var pamatoti apgalvot, ka Apvienotās Karalistes pilsoņi, visticamāk, nebūs "piesaistīti" vienai valstij, kaut gan vēl ir jālemj par apmēru, kādā viņi varēs strādāt, veidot uzņēmumus, studēt, pieprasīt pabalstus vai saņemt veselības aprūpi ārpus viņu uzņēmējas valsts. Pat ja Izstāšanās līguma galīgajā versijā nebūs iekļautas tiesības Apvienotās Karalistes pilsoņiem Eiropas Savienībā brīvi pārvietoties visās ES-27 valstīs, pastāv sīki izstrādāti ES tiesību akti, kas attiecas uz trešo valstu valstspiederīgo tiesībām pārvietoties ES iekšienē.

Es pastāvīgi dzīvoju Apvienotajā Karalistē. Es saņemtu sociālās palīdzības pabalstu. Šķiet, es varēšu palikt Apvienotajā Karalistē pēc Brexit, bet vai es joprojām saņemšu man vajadzīgo pabalstu?

Atbilde ir "jā". Visi ES pilsoņi, kuri dzīvo Apvienotajā Karalistē un atbilst jauna statusa saņemšanai Apvienotajā Karalistē pēc **Brexit**, saglabās savas uzturēšanās tiesības un tiesības uz vienlīdzīgu attieksmi. Tas nozīmē, ka tad, ja viņiem bija tiesības uz pabalstu, tiesībām vai priekšrocībām pirms **Brexit**, viņi varēs tās saņemt arī turpmāk.

Es esmu ES pilsonis, kas studē universitātē Apvienotajā Karalistē. Vai man pēc Brexit būs jāmaksā augstāka mācību maksa? Vai man būs pieejami studējošo kredīti?

Visi ES pilsoņi, kuri dzīvo Apvienotajā Karalistē un atbilst jauna statusa saņemšanai Apvienotajā Karalistē pēc **Brexit**, saglabās savas uzturēšanās tiesības un tiesības uz vienlīdzīgu attieksmi.

Studentiem, kuri studijas Apvienotajā Karalistē uzsākuši pirms **Brexit**, tas nozīmē, ka viņi turpinās maksāt tādas pašas mācību maksas kā Lielbritānijas pilsoņi un būs tiesīgi saņemt mācību maksu aizdevumus. Attiecībā uz piekļuvi uzturēšanas pabalstiem studijām, piemēram, studentu dotācijām vai studējošo kredītiem, ES studenti Izstāšanās līguma darbības jomas ietvaros arī turpmāk varēs izmantot tos pašus noteikumus, ko viņi izmanto patlaban. Šīm tiesībām tiks piemērotas visas turpmākās iekšpolitikas izmaiņas, kas attiecas uz Apvienotās Karalistes valstspiederīgajiem.

Eiropas Savienības Tiesas kompetences termiņš beigsies pēc astoņiem gadiem. Vai tas nozīmē, ka arī manas tiesības beigsies pēc *Brexit*?

Jūsu tiesībām nav derīguma termiņa (**taču tās var zaudēt spēku noteiktos apstākļos, piemēram, pēc ilgas prombūtnes no uzņēmējas valsts**).

Kaut gan iespēja Apvienotās Karalistes tiesām lūgt Eiropas Savienības Tiesas interpretāciju attiecībā uz Izstāšanās līgumu ir paredzēta tikai uz astoņiem gadiem, tas būs pietiekami ilgs laikposms, lai nodrošinātu, ka Tiesa var sniegt nolēmumus par visnozīmīgākajiem jautājumiem.

Citi Izstāšanās līguma aspekti nav ierobežoti laikā, piemēram, Izstāšanās līguma tiešā ietekme, kam būtu jāprevalē pār neatbilstīgiem valsts tiesību aktiem vai pasākumiem, un tas, ka Apvienotās Karalistes tiesām ir jāņem vērā Eiropas Savienības Tiesas judikatūra.

Es redzu, ka uzturēšanās kritēriji tiks balstīti uz ES tiesību aktu par brīvu pārvietošanos jēdzieniem, kā tos interpretē Eiropas Savienības Tiesa, bet es uzskatu, ka Apvienotā Karaliste nav pareizi ieviesusi ES tiesību aktus par brīvu pārvietošanos, tāpēc tā izmanto nepareizu interpretāciju.

Kopīgajā ziņojumā ir skaidri norādīts: ja uzturēšanās kritēriji ir balstīti uz ES tiesību aktu par brīvu pārvietošanos jēdzieniem, tie ir jāinterpretē saskaņā ar Eiropas Savienības Tiesas pieņemtajiem nolēmumiem izstāšanās brīdī. Gadījumos, kad Apvienotā Karaliste paļaujas uz ES tiesību jēdzienu nepareizu interpretāciju, kas ir pretrunā šādam nolēmumam, jāprevalē Eiropas Savienības Tiesas interpretācijai. Turklāt Apvienotās Karalistes tiesām pēc izstāšanās ir pienācīgi jāņem vērā Eiropas Savienības Tiesas sniegtā interpretācija.

Noziedzība un ļaunprātīga izmantošana

Esmu Apvienotajā Karalistē nodzīvojis un nostrādājis 11 gadus. Pirms pāris gadiem es tiku notiesāts par noziedzīgu nodarījumu un man piesprieda brīvības atņemšanu uz pieciem mēnešiem. Vai šī brīvības atņemšana ietekmēs manas tiesības?

Noziedzīgai rīcībai var būt sekas attiecībā uz uzturēšanās tiesībām, vai tas būtu saskaņā ar pašreizējiem ES tiesību aktiem par brīvu pārvietošanos, vai saskaņā ar Izstāšanās līgumu. Attiecībā uz noziedzīgiem nodarījumiem, kas izdarīti pirms **Brexit**, tiks piemēroti Brīvas pārvietošanās direktīvas pašreiz spēkā esošie noteikumi (**VI nodaļa**).

Visi lēmumi, kas ietekmē uzturēšanās tiesības un pieņemti, pamatojoties uz noziedzīgu nodarījumu, kas izdarīts pirms **Brexit**, būs jāpieņem, tikai izskatot katru gadījumu atsevišķi, un var izraidīt tikai tos pārkāpējus, kuru rīcība rada patiesu, tūlītēju un pietiekami nopietnu apdraudējumu, kas ietekmē kādu no sabiedrības pamatinteresēm.

Kas notiks ar ES pilsoņiem, kuri drīkstēs palikt Apvienotajā Karalistē saskaņā ar Izstāšanās līgumu un kuri izdara smagu noziegumu?

Visiem noziedzīgiem nodarījumiem, kas izdarīti pēc **Brexit**, tiks piemēroti valsts tiesību akti. Apvienotajā Karalistē tas nozīmē to, ka attiecībā uz tām personām, kuras izdara noziegumu, kā

rezultātā tiek piespriesta brīvības atņemšana uz 12 mēnešiem vai vairāk, tiks apsvērta izraidīšana. Šīm personām būs tiesības pārsūdzēt šādu lēmumu, un neatkarīga tiesa varēs pārskatīt viņu lietu.

Esmu nobažījies, ka daudzi mēģinās iekļūt valstī ar krāpšanās palīdzību, izliekoties par personu, uz kuru attiecas Izstāšanās līgums. Kādus aizsardzības pasākumus iestādes ir paredzējušas?

Visi pašreizējie aizsardzības pasākumi, kas ir dalībvalstu rīcībā saskaņā ar ES tiesību aktiem par brīvu pārvietošanos, lai nodrošinātos pret ļaunprātīgu izmantošanu un krāpšanu, tiks pārņemti Izstāšanās līgumā. Valstis varēs pieņemt vajadzīgos pasākumus, lai atteiktu, pārtrauktu vai atceltu jebkādas tiesības, ko piešķir Izstāšanās līgums, gadījumā, ja tiesības tiek ļaunprātīgi izmantotas vai notiek krāpšana, piemēram, fiktīvas laulības. Visiem šādiem pasākumiem būs jābūt samērīgiem, un uz tiem attieksies tiesiskā aizsardzība.

Vai Apvienotās Karalistes iestāžu lēmumu, kas pamatoti ar noteikumiem par tiesību ļaunprātīgu izmantošanu, rezultātā tiks zaudētas pārsūdzības tiesības?

Ļaunprātīgas izmantošanas vai krāpšanas rezultātā var tikt zaudētas uzturēšanās, bet nekad – pārsūdzības tiesības. Patlaban uzņēmēja dalībvalsts var ierobežot brīvas pārvietošanās tiesības tiem ES pilsoņiem, par kuriem ir pierādīts, ka viņi ļaunprātīgi izmanto ES tiesības (**piemēram, fiktīvas laulības**). Tiklīdz valsts iestādes ir pierādījušas ļaunprātīgu izmantošanu vai krāpšanu, skartajai personai ir pilnvērtīgas pārsūdzības tiesības, tostarp tiesības palikt, kamēr pārsūdzība tiek izskatīta.

Kopīgajā ziņojumā teikts, ka Apvienotās Karalistes iestādes varēs veikt sistemātiskas sodāmības un drošības pārbaudes visām tām personām, kuras iesniedz pieteikumu jauna statusa saņemšanai Apvienotajā Karalistē. Vai tas ir iespējams?

Atbilde ir "jā". **Brexit** konteksts ir ļoti īpašs, jo Apvienotās Karalistes iestādēm būs jāpieņem būtisks lēmums par to, vai personām, kuras no Apvienotās Karalistes viedokļa vairs nebūs privilģēti pilsoņi, būtu jāpiešķir aizsargāts uzturēšanās statuss Apvienotajā Karalistē uz atlikušo mūžu.

Šajā kontekstā ir atbilstīgi, ka Apvienotā Karaliste izveido jaunu procedūru attiecībā uz tām personām, kuras vēlas iegūt minēto jauno statusu Apvienotajā Karalistē. Tomēr šī jaunā procedūra atspoguļos ES tiesību aktu par brīvu pārvietošanos spēkā esošos noteikumus. Tas nozīmē, ka Apvienotā Karaliste varēs pēc **Brexit** izraidīt tos ES pārkāpējus, kuri izdarījuši noziedzīgus nodarījumus pirms **Brexit**, tikai tad, ja Apvienotā Karaliste var izraidīt viņus jau tagad.

Administratīvās procedūras

Mēs daudz dzirdam par īpašo statusu Apvienotajā Karalistē. Vai tas attieksies uz ES pilsoņiem pēc *Brexit* un ko tas nozīmēs?

Visiem ES pilsoņiem un viņu ģimenes locekļiem, kuri dzīvo Apvienotajā Karalistē, būs pēc **Brexit** jāpiesakās īpašā statusa Apvienotajā Karalistē saņemšanai. Kaut arī īpašais statuss būs

saskaņā ar Apvienotās Karalistes tiesību aktiem, nosacījumi tam, kuri pilsoņi to iegūst un kuri – zaudē, nebūs stingrāki par nosacījumiem, kas paredzēti spēkā esošajos ES tiesību aktos par brīvu pārvietošanos attiecībā uz pastāvīgas uzturēšanās tiesību iegūšanu vai zaudēšanu. Tas nozīmē, ka:

- a) visas personas, kuras varētu pretendēt uz pastāvīgas uzturēšanās tiesībām saskaņā ar ES tiesību aktiem par brīvu pārvietošanos, varēs pretendēt uz īpašo statusu Apvienotajā Karalistē;
- b) Apvienotās Karalistes iestādes var brīvi piešķirt īpašo statusu arī tām personām, kuras nevarētu pretendēt uz pastāvīgas uzturēšanās tiesībām saskaņā ar ES tiesību aktiem par brīvu pārvietošanos;
- c) neviens, kurš nevarētu zaudēt pastāvīgas uzturēšanās tiesības saskaņā ar ES tiesību aktiem par brīvu pārvietošanos, nezaudēs īpašo statusu Apvienotajā Karalistē;
- d) ES pilsoņiem un viņu ģimenes locekļiem tiks piešķirtas tiesības būt līdz pat piecus gadus ilgā prombūtnē no Apvienotās Karalistes, nezaudējot savu īpašo statusu Apvienotajā Karalistē, un
- e) Apvienotās Karalistes iestādes var nolemt neatcelt īpašo statusu tām personām, kuras ir bijušas prombūtnē ilgāk par pieciem gadiem.

Atšķirībā no spēkā esošajiem ES tiesību aktiem par brīvu pārvietošanos visiem ES pilsoņiem un viņu ģimenes locekļiem, kuri dzīvo Apvienotajā Karalistē, būs jāiegūst īpašais statuss (vai pagaidu prombūtnes atļauja, kamēr viņi uzkrāj piecu gadu uzturēšanās periodu, lai būtu tiesīgi saņemt šo statusu) kā juridiskais pamats viņu turpmākai dzīvošanai Apvienotajā Karalistē. Šis statuss – **un Apvienotās Karalistes uzturēšanās dokuments, kas izdots šā statusa apliecināšanai** –, būs pamats viņu tiesībām uzturēties.

Vai īpašā statusa Apvienotajā Karalistē iegūšana nozīmēs, ka ES pilsoņi zaudēs pašreizējās tiesības?

Visi nosacījumi īpašā statusa iegūšanai Apvienotajā Karalistē būs vismaz tikpat dāsni kā tie, kas paredzēti spēkā esošajos ES tiesību aktos par brīvu pārvietošanos attiecībā uz pastāvīgas uzturēšanās tiesību iegūšanu. Apvienotās Karalistes iestādēm nebūs iespējas pēc saviem ieskatiem atteikt pieteikumu, pamatojoties uz apsvērumiem, kas nav atļauti saskaņā ar spēkā esošajiem ES noteikumiem. Neviens, kam ir tiesības uz aizsardzību, netiks atstāts novārtā.

Nosacījumi īpašā statusa Apvienotajā Karalistē zaudēšanai būs, no vienas puses, labvēlīgāki salīdzinājumā ar spēkā esošajos ES tiesību aktos par brīvu pārvietošanos paredzētajiem nosacījumiem, jo ES pilsoņiem un viņu ģimenes locekļiem tiks dota iespēja pamest Apvienoto Karalisti uz pieciem gadiem, nezaudējot savu īpašo statusu (**pašreizējie noteikumi paredz tikai divus gadus**). No otras puses, tāpat kā tagad, ES pilsoņi var zaudēt savu īpašo statusu, ja viņi Apvienotajā Karalistē izdara noziedzīgu nodarījumu. Ja noziedzīgais nodarījums tiek izdarīts pēc izstāšanās, lēmums par šādu statusa zaudēšanu tiks pieņemts saskaņā ar Apvienotās Karalistes tiesību aktiem un visiem tiem ierobežojumiem, kas izriet no Apvienotajā Karalistē piemērojamiem starptautisko tiesību instrumentiem.

Kas Apvienotās Karalistes iestādēm liegs nākotnē grozīt savus tiesību aktus par īpašo statusu?

Izstāšanās līgumā tiks ļoti skaidri noteikts, ka, ja reiz īpašais statuss Apvienotajā Karalistē pilsonim ir piešķirts, to nebūs iespējams ES pilsoņiem atņemt, pamatojoties uz apsvērumiem, kas nav nepārprotami atļauti Izstāšanās līgumā. Tiesības saskaņā ar Izstāšanās līgumu būs saistošas atbilstīgi starptautiskajām tiesībām, un ES pilsoņi Apvienotajā Karalistē varēs tieši izmantot savas tiesības saskaņā ar Izstāšanās līgumu. Apvienotā Karaliste pieņems tiesību aktus, lai pilsoņu tiesības saskaņā ar Izstāšanās līgumu tiek iekļautas Apvienotās Karalistes valsts tiesību aktos.

Apvienotās Karalistes tiesību akti, ar kuriem ievieš Izstāšanās līgumā paredzētās ES pilsoņu tiesības, prevalēs pār citiem Apvienotās Karalistes tiesību aktiem. Tas nozīmē, ka Apvienotās Karalistes tiesību akti nevar "nejauši" atņemt tiesības, kas aizsargātas ar Izstāšanās līgumu. Ja Apvienotās Karalistes parlaments nākotnē nolemj atcelt tiesību aktus, ar kuriem stājas spēkā ES pilsoņu tiesības Apvienotās Karalistes tiesību aktos, šāda atcelšana pārkāptu Izstāšanās līgumu un izraisītu šāda pārkāpuma sekas saskaņā ar paša Izstāšanās līguma un starptautisko tiesību noteikumiem.

Ko neatkarīgā valsts iestāde darīs Apvienotajā Karalistē?

Apvienotajā Karalistē Izstāšanās līguma pilsoņu tiesību daļas ieviešanu un piemērošanu uzraudzīs neatkarīga valsts iestāde; tās darbības joma un funkcijas, tostarp tās loma, reaģējot uz iedzīvotāju sūdzībām, tiks apspriestas pušu starpā sarunu nākamajā posmā un atspoguļotas Izstāšanās līgumā. Apvienotās Karalistes valdības un Komisijas starpā vajadzētu notikt regulārai informācijas apmaiņai. Lai pilsoņiem radītu reālu pievienoto vērtību, Komisija uzskata, ka šai neatkarīgajai iestādei jo īpaši vajadzētu spēt pieņemt to pilsoņu sūdzības, kuri uzskata, ka viņu tiesības saskaņā ar Izstāšanās līgumu ir pārkāptas, un veikt izmeklēšanu, saucot pie atbildības publiskās pārvaldes iestādes.

Raugoties uz ES tiesību aktu par brīvu pārvietošanos pašreizējo piemērošanu Apvienotajā Karalistē, es esmu nobažījies, ka jaunā sistēma praksē nedarbosies.

Apvienotā Karaliste ir sniegusi sīku informāciju par pasākumiem, ko tā veiks, lai īstenotu vienošanos. Tas viss tiks precizēts Izstāšanās līgumā.

Lai pilsoņiem piedāvātu konkrētus aizsardzības pasākumus, mēs esam nodrošinājuši, ka tiks piemērotas visas Brīvas pārvietošanās direktīvas procesuālās garantijas. Tas nozīmē tiesības pārsūdzēt jebkuru lēmumu, kas ierobežo uzturēšanās tiesības. Tas nozīmē arī to, ka attiecīgais pilsonis saglabā visas tiesības saskaņā ar Izstāšanās līgumu, līdz tiek pieņemts galīgais lēmums, t. i., tostarp galīgais tiesas nolēmums pēc pārsūdzības procedūras.

Man ir tiesības uz pastāvīgu uzturēšanos Apvienotajā Karalistē, taču es nepapūlējos pieteikties dokumenta saņemšanai, kas apliecina pastāvīgu uzturēšanos. Vai man tas būtu jāizdara pirms *Brexit*?

Jums nav nepieciešams šāds dokuments, lai jums būtu tiesības pastāvīgi uzturēties Apvienotajā Karalistē pirms ***Brexit***. Tomēr var būt lietderīgi tam pieteikties pat tagad, ja jūs vēlaties pieteikties Lielbritānijas pilsonībai, pirms ir pieejama īpašā statusa shēma, vai vēlaties atbalstīt sava trešās valsts partnera vīzas pieteikumu saskaņā ar Apvienotās Karalistes valsts imigrācijas noteikumiem. Ja jūs vienkārši vēlaties apstiprināt savas tiesības uzturēties Apvienotajā Karalistē pēc izstāšanās, Apvienotās Karalistes iestādes iesaka jums sagaidīt jauno īpašā statusa shēmu, kas pēc šo iestāžu prognozēm tiks uzsākta līdz 2018. gada beigām.

Kā ES pilsonim, kurš dzīvo Apvienotajā Karalistē, man tagad nav jāpiesakās uzturēšanās dokumenta saņemšanai. Vai man būs pienākums to darīt pēc Brexit? Kāpēc?

Atšķirībā no pašreizējās situācijas visiem ES pilsoņiem un viņu ģimenes locekļiem, kuri dzīvo Apvienotajā Karalistē, būs jāiegūst īpašais statuss saskaņā ar Apvienotās Karalistes tiesību aktiem kā juridiskais pamats tam, lai viņi varētu turpmāk dzīvot Apvienotajā Karalistē. Šis statuss – **un Apvienotās Karalistes uzturēšanās dokuments, kas izdots šā statusa apliecināšanai** –, būs pamats viņu tiesībām uzturēties. Ar jauno dokumentu jūs varēsiet pierādīt savu imigrācijas statusu ne tikai Apvienotās Karalistes iestādēm vai policijai, bet arī darba devējiem, bankām, izīrētājiem vai jebkuram citam.

Man patiešām bail, ka jaunā administratīvā procedūra, ko Apvienotās Karalistes iestādes izstrādā attiecībā uz ES pilsoņiem, būs murgs. Kā ES ir aizsargājusi manas tiesības sarunu laikā?

Apvienotā Karaliste izstrādā jaunu shēmu, kurā administratīvās procedūras pieteikumu iesniegšanai par īpašā statusa saņemšanu būs pārskatāmas, raitas un racionalizētas tā, lai novērstu jebkādu lieku administratīvo slogu. Tā nepārņems pašreiz spēkā esošās procedūras attiecībā uz pastāvīgo uzturēšanos.

Pieteikuma veidlapas būs īsas, vienkāršas, lietotājdraudzīgas un pielāgotas Izstāšanās līguma kontekstam.

Izstāšanās līgumā tiks precizēts, ka Apvienotā Karaliste nevar prasīt neko vairāk par to, kas ir absolūti nepieciešams un samērīgs, lai noteiktu, vai ir izpildīti uzturēšanās kritēriji. Izstāšanās līgumā tiks iekļauti noteikumi, kas ievēro līdzīgu pieeju noteikumiem par pierādījumu prasībām ES tiesību aktos par brīvu pārvietošanos.

Es uzskatu, ka Apvienotās Karalistes administratīvās imigrācijas procedūras ir pārāk apgrūtinātas. Vai būs paredzēti kādi noteikumi vai aizsardzības pasākumi, lai palīdzētu man saistībā ar pieteikumu?

Apvienotās Karalistes iestādes strādās ar personām, kas iesniedz pieteikumu jaunā īpašā statusa Apvienotajā Karalistē saņemšanai, lai palīdzētu viņiem pierādīt savu atbilstību tā saņemšanai un novērstu jebkādas kļūdas vai izlaidumus, kas var ietekmēt lēmumu par pieteikumu. Apvienotās Karalistes iestādes dos pieteikuma iesniedzējiem iespēju sniegt papildu pierādījumus vai novērst visus trūkumus, ja šķitīs, ka ir pieļauts vienkāršs izlaidums. Tiks piemērots pierādījumu elastības princips, kas ļaus Apvienotās Karalistes iestādēm vajadzības gadījumā rīkoties pēc saviem ieskatiem par labu pieteikuma iesniedzējam. Apvienotās Karalistes iestādes strādās ar pieteikuma iesniedzējiem, lai palīdzētu viņiem pierādīt savu atbilstību jaunā īpašā statusa Apvienotajā Karalistē saņemšanai. Nelabvēlīgā situācijā esoši pieteikuma iesniedzēji varēs izmantot palīdzības dienestus, kas līdzīgi tiem, kas patlaban jau darbojas Apvienotajā Karalistē, piemēram, vietējās bibliotēkās.

Es pirms diviem gadiem pieteicos ES reģistrācijas apliecībai Apvienotajā Karalistē. Es aizpildīju dokumentus gandrīz simts lappušu apmērā, lai nodrošinātu, ka Apvienotās Karalistes iestādes saprot, ka es atbilstu nosacījumiem. Es negribu atkal darīt to pašu. Vai situācija tagad būs citādāka?

Atbilde ir "jā". Apvienotās Karalistes jaunā sistēma attiecībā uz īpašo statusu neprasīs neko vairāk par to, kas ir absolūti nepieciešams un samērīgs, lai noteiktu, vai ir izpildīti uzturēšanās kritēriji. Izstāšanās līgumā tiks iekļauti noteikumi, kas ievēro līdzīgu pieeju noteikumiem par pierādījumu prasībām ES tiesību aktos par brīvu pārvietošanos. Tajā pašā laikā Apvienotās Karalistes iestādes centīsies izmantot pierādījumus, kas tām jau ir pieejami (**piemēram, reģistrus par nomaksātajiem algas nodokļiem**), lai samazinātu pierādījumu apmēru, kas pieteikuma iesniedzējiem būs jāiesniedz.

Citiem vārdiem runājot, pieteikuma iesniedzējiem būs jāiesniedz tikai minimālie vajadzīgie pierādījumi, lai parādītu, ka viņi atbilst jaunā īpašā statusa Apvienotajā Karalistē saņemšanai (**darba ņēmējam tas nozīmē personu apliecinošu dokumentu, pierādījumu par Apvienotajā Karalistē iepriekš nostrādātiem pieciem gadiem un pierādījumu, ka viņš vai viņa turpina dzīvot Apvienotajā Karalistē**), un nekas vairāk.

Man nav skaidrs, kurus kritērijus Apvienotās Karalistes iestādes izmantos, lai lemtu par jauno statusu tur dzīvojošiem ES pilsoņiem. Vai varat, lūdzu, paskaidrot?

Kritēriji tam, lai ES pilsoņi varētu iegūt jaunu statusu Apvienotajā Karalistē, nebūs stingrāki par tiem, kas patlaban paredzēti ES tiesību aktos par pārvietošanās brīvību. Tas nodrošinās, ka visi ES pilsoņi, kuri varētu pretendēt uz uzturēšanās tiesībām saskaņā ar ES tiesību aktiem par brīvu pārvietošanos, varēs pretendēt uz statusu Apvienotajā Karalistē un ka ES pilsoņi, kuri varētu pretendēt uz pastāvīgas uzturēšanās tiesībām saskaņā ar ES tiesību aktiem par brīvu pārvietošanos, varēs pretendēt uz pastāvīgas uzturēšanās statusu Apvienotajā Karalistē.

Kāds būs termiņš, kurā ES pilsoņiem jāpiesakās jauna statusa saņemšanai Apvienotajā Karalistē?

ES pilsoņiem un viņu ģimenes locekļiem būs vismaz divi gadi, lai pieteiktos jaunam statusam Apvienotajā Karalistē. Šajā laikposmā un līdz brīdim, kad tiks pieņemts lēmums par viņu pieteikumiem, viņi izmantos savas pašreizējās uzturēšanās tiesības.

Vai būs kādi aizsardzības pasākumi tiem, kuri nokavējuši termiņu?

Apvienotās Karalistes iestādes izmantos samērīgu pieeju attiecībā uz tiem ES pilsoņiem un viņu ģimenes locekļiem, kuri nokavējuši pieteikuma iesniegšanas termiņu, ja tam ir pamatots iemesls. Tās personas, kuru nokavētos pieteikumus Apvienotās Karalistes iestādes nepieņems, joprojām varēs lūgt neatkarīgai Apvienotās Karalistes tiesai izskatīt atteikumu.

Dažu imigrācijas pieteikumu iesniegšana Apvienotajā Karalistē ir ļoti dārga. Cik daudz Apvienotās Karalistes iestādes ES pilsoņiem un viņu ģimenes locekļiem, kuri piesakās jaunam statusam, liks maksāt pēc *Brexit*?

Jaunie Apvienotās Karalistes uzturēšanās dokumenti tiks izsniegti bez maksas (**tām personām, kurām ir derīgs pastāvīgās uzturēšanās dokuments, kas izdots pirms *Brexit* saskaņā ar ES tiesību aktiem par brīvu pārvietošanos**) vai par maksu, kas nepārsniedz valstspiederīgajiem piemēroto maksu par līdzīgu dokumentu izsniegšanu (**jums, visticamāk, būs jāmaksā ne vairāk par to maksu, ko Lielbritānijas pilsoņi maksā par pasēm, kas patlaban ir aptuveni £70**).

Patlaban ES pilsoņi var pārsūdzēt Apvienotās Karalistes iestāžu lēmumus. Vai šīs tiesības būs aizsargātas arī pēc *Brexit*?

Jā, šīs tiesības tiks pilnībā pārņemtas kopīgajā ziņojumā.

Kas notiks ar tiem ES pilsoņiem, kuru pieteikumus jaunā statusa saņemšanai Apvienotās Karalistes iestādes noraida? Vai viņi varēs palikt, kamēr tiek izskatīta pārsūdzība?

ES pilsoņi, kuru pieteikumi jauna statusa saņemšanai Apvienotajā Karalistē pēc **Brexit** tiek noraidīti, varēs pieprasīt tiesisko aizsardzību pret šādu atteikumu. Viņi saglabās savas uzturēšanās tiesības līdz brīdim, kad lēmums – **vai pārsūdzība** – kļūst galīgs. Tāpat kā patlaban tas ir saskaņā ar ES tiesību aktiem par brīvu pārvietošanos, Apvienotās Karalistes iestādes izņēmuma gadījumos varēs izraidīt noraidīto pieteikumu iesniedzējus pat pirms ir pieņemts galīgais spriedums, taču tās nedrīkst liegt personai iesniegt savu aizstāvību personīgi, izņemot izņēmuma gadījumus.

Man jau ir dokuments, kurš apliecina pastāvīgu uzturēšanos un kuru man pagājušajā gadā izsniedza Apvienotās Karalistes iestādes. Es patiesi ceru, ka tādas personas kā es drīkstēs bez problēmām palikt.

Atbilde ir "jā". Jums būs jāpiesakās jaunam pastāvīgas uzturēšanās statusam Apvienotajā Karalistē (**īpašais statuss**), bet, tā kā jūs jau esat ieguvis pastāvīgas uzturēšanās atļauju Apvienotajā Karalistē saskaņā ar spēkā esošajiem ES tiesību aktiem par brīvu pārvietošanos, administratīvā procedūra būs ļoti nebirokrātiska un jums būs jāuzrāda tikai personu apliecinošs dokuments, jādeklarē jebkāda kriminālsodāmība un jāapliecina, ka jūs turpināt uzturēties Apvienotajā Karalistē. Jūsu jaunais Apvienotās Karalistes uzturēšanās dokuments tiks izsniegts bez maksas.

Sociālais nodrošinājums

Es esmu brits un strādāju Spānijā. Drīz sasniegšu pensionēšanās vecumu. Kas notiks ar manām valsts pensijas tiesībām pēc *Brexit*?

Ar jūsu valsts pensiju nenotiks nekas, un viss saglabāsies tāpat kā līdz šim. Jums būs tiesības uz savu pensiju saskaņā ar tādiem pašiem nosacījumiem kā patlaban, summa tiks aprēķināta saskaņā ar tādiem pašiem nosacījumiem, un jūs pat varēsiet to eksportēt un koriģēt citā ES valstī, ja izlemsiet apmesties citur.

Es esmu pensijā un tagad saņemu valsts pensiju gan no Apvienotās Karalistes, gan Slovēnijas, kur es iepriekš strādāju. Vai kaut kas notiks ar manu pensiju pēc *Brexit*?

Ar jūsu pensiju nekas nenotiks. Jūs turpināsiet saņemt valsts pensiju no Apvienotās Karalistes un Slovēnijas tāpat, kā to saņēmt līdz šim.

Kādreiz es 12 gadus strādāju Apvienotajā Karalistē. Esmu pārcēlies un tagad strādāju Austrijā. Kad pensionēšos (ap 2035. gadu), kas notiks ar darba – un apdrošināšanas – periodiem Apvienotajā Karalistē un Austrijā?

Jūsu darba periodi joprojām tiks ņemti vērā, un tiklīdz jūs pensionēsieties, jūs saņemsiet savu Apvienotās Karalistes pensiju (**vai, precīzāk, tās daļu, kas atbilst 12 nodarbinātības gadiem) un savu Austrijas pensiju (daļu, kas atbilst Austrijā nostrādāto gadu skaitam)** saskaņā ar tādiem pašiem nosacījumiem, kas patlaban tiek piemēroti ES.

Es visu mūžu esmu strādājis Apvienotajā Karalistē un tagad esmu devies pensijā Francijā. Esmu noraizējies, ka mana Apvienotās Karalistes valsts pensija pēc *Brexit* vairs netiks koriģēta.

Kopīgajā ziņojumā ir skaidri norādīts, ka visi sociālā nodrošinājuma pabalsti, piemēram, vecuma pensija, arī turpmāk tiks koriģēti saskaņā ar valsts noteikumiem.

Ja es izlemšu nākotnē pamest Apvienoto Karalisti, vai mani sociālā nodrošinājuma pabalsti man sekos?

Ja jūs aizsargā Izstāšanās līgums, visi attiecīgie sociālā nodrošinājuma pabalsti arī turpmāk būs eksportējami gan uz ES dalībvalstīm, gan Apvienoto Karalisti, kā tas notiek saskaņā ar spēkā esošajiem ES noteikumiem.

Es dzīvoju un strādāju Apvienotajā Karalistē. Šodien es varu bez jebkādam problēmām saņemt veselības aprūpi vietējā slimnīcā. Vai tas mainīsies?

Pēc ***Brexit*** nekas nemainīsies.

Pēc visa mūža nostrādāšanas Beļģijā esmu devies pensijā, lai dzīvotu Apvienotajā Karalistē. Šodien es varu bez jebkādam problēmām saņemt veselības aprūpi vietējā slimnīcā. Vai tas mainīsies?

Pēc ***Brexit*** nekas nemainīsies. Beļģija turpinās atmaksāt jūsu veselības aprūpes izmaksas nākotnē tāpat, kā to dara šobrīd.

Es patlaban paļaujos uz savu EVAK karti, lai nodrošinātu, ka man, esot ārzemēs, ir pieejama veselības aprūpe. Vai tas joprojām būs spēkā?

Ja jūs atrodaties ārzemēs ***Brexit*** dienā – vai tā būtu pagaidu uzturēšanās, vai arī dzīvesvietas dēļ – uz jums attieksies EVAK shēma tik ilgi, kamēr vien jūs atrodaties pārrobežu situācijā.

Profesionālā kvalifikācija

Kas ir profesionālā kvalifikācija?

Profesionālā kvalifikācija ir kvalifikācija, kas personai nepieciešama saskaņā ar tiesību aktu, normatīviem vai administratīviem noteikumiem, lai piekļūtu profesionālai darbībai vai profesionālu darbību kopumam vai veiktu šādas darbības/darbību kopumu. Piemēram, profesionālo nosaukumu (**piemēram, ārsts, arhitekts, jurists**) saskaņā ar tiesību aktu, normatīviem vai administratīviem noteikumiem var izmantot tikai personas, kurām ir konkrētā profesionālā kvalifikācija, un tikai šīs personas drīkst strādāt attiecīgajā profesijā. Profesionālā

kvalifikācija var ietvert diplomus, sertifikātus un citus oficiālus kvalifikāciju apliecinājošus dokumentus, kā arī kompetences un/vai darba pieredzes apliecinājumus.

Kas ar personas kvalifikāciju notiek patlaban, ja persona pārceļas no vienas dalībvalsts uz citu dalībvalsti?

ES pilsoņiem ir tiesības strādāt profesijā kā darbiniekam vai pašnodarbinātai personai dalībvalstī, kas nav dalībvalsts, kurā viņi ir ieguvuši savu kvalifikāciju. Dalībvalstīm ir pienākums izskatīt kvalifikāciju, kas iegūta citās dalībvalstīs; un dažās profesijās (**ārsti, medmāsas, zobārsti, veterinārie ķirurgi, vecmātes, farmaceiti un arhitekti**) pastāv automātiska atzīšanas sistēma, pamatojoties uz vienotiem minimālajiem apmācības nosacījumiem. Dalībvalstij, kurā tiek pieprasīta atzīšana, ir jāpieņem lēmums, kurā paredzēta attiecīgās kvalifikācijas atzīšana, vai jānoraida pieteikums – šādu lēmumu var pārsūdzēt saskaņā ar valsts tiesību aktiem.

Šis Savienības režīms neattiecas uz pieteikumiem, kurus iesniedz trešo valstu valstspiederīgie. Uz kvalifikāciju, kas iegūta ES neietilpstošās valstīs, Savienības režīms attiecas tikai tad, ja tā ir asimilēta Savienības kvalifikācijā pēc trīs gadu izmantošanas dalībvalstī, kura to atzinusi pirmā.

Es esmu britu arhitekts, kas dzīvo un strādā Igaunijā. Vai es varēšu turpināt strādāt savā profesijā?

Atbilde ir "jā". Ja jūsu profesionālā kvalifikācija ir atzīta valstī, kurā jūs patlaban dzīvojat vai (pārrobežu darba ņēmējiem) kurā strādājat, jūs varēsiet turpināt atsaukties uz atzīšanas lēmumu tajā valstī profesionālās darbības veikšanas vajadzībām.

Esmu iesniedzis pieteikumu par savas kvalifikācijas atzīšanu. Kas notiks, ja es nesaņemšu lēmumu pirms *Brexit*?

Ja līdz konkrētajam datumam esat iesniedzis pieteikumu par atzīšanu tās dalībvalsts kompetentajai iestādei, kurā patlaban dzīvojat vai (pārrobežu darba ņēmējiem) kurā strādājat, šīs kvalifikācijas atzīšanas procedūra būtu jāpabeidz saskaņā ar Savienības noteikumiem, kas piemērojami pirms konkrētā datuma. Tam būtu jāgarantē procedūras netraucēta pabeigšana un pozitīvs rezultāts, ja jūsu pieprasījums ir bijis pamatots.

[1] https://ec.europa.eu/commission/publications/joint-report-negotiators-european-union-and-united-kingdom-government-progress-during-phase-1-negotiations-under-article-50-teu-united-kingdoms-orderly-withdrawal-european-union_en

[2] Skatīt 11. punktu Apvienotās Karalistes 8. novembra tehniskajā piezīmē par administratīvajām procedūrām, pieejama <https://www.gov.uk/government/publications/citizens-rights-administrative-procedures-in-the-uk/technical-note-citizens-rights-administrative-procedures-in-the-uk>.

[3] Šis svarīgais jautājums būtu jārisina sarunu otrajā posmā. Skatīt šeit: https://ec.europa.eu/commission/publications/communication-commission-european-council-article-50-state-progress-negotiations-united-kingdom-under-article-50-treaty-european-union_en

